

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

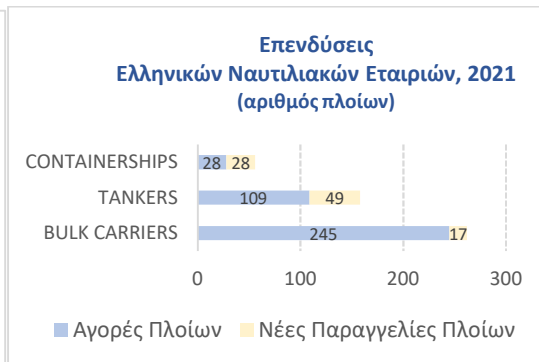
Πρωτοποριακές Ναυτιλιακές Σπουδές στο
Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας του ΕΚΠΑ

Ο Διεθνής Κορυφαίος Ρόλος της Ελληνόκτητης Ναυτιλίας

Η διεθνής εμπορική ναυτιλία διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στη μεταφορά του συνόλου των εμπορικών ροών σε πρώτες ύλες, βιομηχανικά, ενεργειακά και λοιπά προϊόντα. Ο ελληνόκτητος στόλος, ειδικότερα, κατέχει διαχρονικά την κορυφαία θέση σε μεταφορική χωρητικότητα (18% διεθνώς, 50% στην Ευρωπαϊκή Ένωση) και συμβάλλει περί το 7% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος. Παρά τις πρόσφατες διεθνείς κρίσεις και αρνητικές εξελίξεις, η ελληνική ναυτιλία επιδεικνύει ισχυρή ανθεκτικότητα και αναπτυξιακή δυναμική και κατέκτησε την πρώτη θέση σε σημαντικές επενδύσεις το 2021, με 245 πλοία bulk carriers, 109 πλοία tankers και 28 πλοία containerships, ενώ προχώρησε σε παραγγελίας 95 νεότευκτων πλοίων, έναντι συνολικής αξίας 13,8 δισ. δολαρίων.

Πηγή: UNCTAD (2021).

Πηγή: VesselsValue (2022).

Οι Λιμένες ως Στρατηγικοί Κόμβοι Μεταφορών Υπηρεσιών

Οι λιμένες αποτελούν κρίσιμους στρατηγικούς κόμβους (hubs) στη διεθνή ναυτιλία, εφοδιαστική αλυσίδα και τα συνδυασμένα μεταφορικά δίκτυα, αφού η αποτελεσματική λειτουργία τους συμβάλλει στην απρόσκοπτη διαχείριση των εμπορικών ροών και την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Στην ελληνική επικράτεια, λειτουργεί ένας σημαντικός αριθμός λιμένων διεθνούς δραστηριότητας (16 λιμένες), καθώς και εθνικής ή/και τοπικής σημασίας (άνω των 40 λιμένων). Ο λιμένας Πειραιώς κατατάσσεται σταθερά στις κορυφαίες θέσεις παγκοσμίως, με βάση τον αυξανόμενο όγκο των εμπορικών ροών που διαχειρίζεται (4^η θέση στην Ευρώπη, 2020) και αναδεικνύεται σε σημαντικό διεθνές ναυτιλιακό κέντρο. Ο σχεδιασμός ευέλικτης λιμενικής πολιτικής και η υιοθέτηση αποτελεσματικού μοντέλου διοίκησης των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών ενισχύουν τον αναγνωρισμένο γεωστρατηγικό ρόλο της Ελλάδας, ως κρίσιμου συνδετικού κρίκου στις εμπορικές ροές μεταξύ της Ευρώπης, της Εγγύς, Μέσης και Άπω Ανατολής και της Ανατολικής Αφρικής.

Η Σημασία του Ανθρώπινου Δυναμικού στη Ναυτιλία

Σύμφωνα με επίσημες εκτιμήσεις, στην ευρύτερη εγχώρια αγορά δραστηριοποιούνται περί τις 15.500 ελληνικές και 1.600 αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές παρέχουν περί τις 165 χιλ. θέσεις εργασίας, εκ των οποίων οι 140 χιλ. θέσεις αφορούν στην ποντοπόρο ναυτιλία. Συνδυαστικά, ο σημαντικός κλάδος της εφοδιαστικής αλυσίδας (supply chain & logistics) επιδεικνύει ισχυρή δυναμική στην εγχώρια και διεθνή αγορά, παρά την οικονομική κρίση, την πανδημία και την ύφεση. Η ανάπτυξη της ελληνόκτητης ναυτιλίας διαμορφώνει έντονη την ανάγκη του κλάδου για καταρτισμένους αποφοίτους ΑΕΙ με σύγχρονες και επικαιροποιημένες επιστημονικές γνώσεις στα πεδία της ναυτιλίας, των λιμένων και της εφοδιαστικής αλυσίδας, ώστε να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο ως διοικητικά στελέχη σε ένα απαιτητικό διεθνοποιημένο περιβάλλον. Η ναυτιλιακή επιχειρηματικότητα, η διαχείριση των λιμενικών υποδομών, οι συνδυασμένες μεταφορές και η εφοδιαστική αλυσίδα παραμένουν κρίσιμοι στρατηγικοί τομείς της οικονομίας, τόσο σε τοπικό και περιφερειακό όσο και σε ευρύτερο εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας ΕΚΠΑ

Το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας (ΤΔΙΛΙΝ) ανήκει στη Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (ΣΟΠΕ), του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και αναπτύσσεται δυναμικά με ταχείς ρυθμούς. Αποστολή του Τμήματος είναι η παροχή υψηλής ποιότητας σύγχρονης διεπιστημονικής εκπαίδευσης, η παραγωγή και διάχυση καινοτόμων θεωρητικών και εφαρμοσμένων ερευνητικών ακαδημαϊκών γνώσεων και δεξιοτήτων και η δυναμική σύνδεσή τους με τις πραγματικές ανάγκες των ναυτιλιακών και λιμενικών επιχειρήσεων, της διεθνούς οικονομίας και της κοινωνίας.

Το Τμήμα επιλέγουν υποψήφιοι από το 4^ο Επιστημονικό Πεδίο. Το πρόγραμμα σπουδών εστιάζει στη διοίκηση επιχειρήσεων (15 μαθήματα) και τα οικονομικά (10 μαθήματα), με εξειδίκευση στη ναυτιλία, τους λιμένες και την εφοδιαστική αλυσίδα. Συνδυάζονται, επίσης, διεπιστημονικά γνωστικά αντικείμενα στη χρηματοοικονομική διοίκηση και λογιστική (9 μαθήματα), ποσοτική ανάλυση (5 μαθήματα), ναυτικό δίκαιο (5 μαθήματα) και διεθνείς σχέσεις (4 μαθήματα). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη πρωτοπόρων και υψηλής ζήτησης γνωστικών πεδίων στη ναυτιλία και τους λιμένες, όπως σύγχρονων εφαρμογών πληροφορικής και νέων τεχνολογιών (digitalization, programming, artificial intelligence, machine-learning, big data, cyber-security, forecasting, κ.α.) (6 μαθήματα), καθώς και της περιβαλλοντικής διαχείρισης και προστασίας, της γαλάζιας και πράσινης οικονομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης (6 μαθήματα). Η ευέλικτη σύνθεση του προγράμματος σπουδών, με τον συνδυασμό υποχρεωτικών και επιλογής μαθημάτων, παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα σύνθεσης ατομικού προγράμματος, με εστίαση στα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα.

Παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής των φοιτητών σε πρόγραμμα 'Πρακτικής Άσκησης', όπου υλοποιείται η σύζευξη της θεωρητικής επιστημονικής γνώσης με την επαγγελματική πρακτική και τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας. Αναπτύσσονται έτσι ισχυροί δίαυλοι επικοινωνίας, δικτύωσης και συνεργασίας με ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων που συχνά αναδεικνύουν ευκαιρίες μόνιμης απασχόλησης. Με έδρα το Συγκρότημα Ευρίπου του ΕΚΠΑ, το Τμήμα προωθεί συστηματικά τη διασύνδεση και δημιουργία προστιθέμενης αξίας και συνεργειών με την ευρύτερη τοπική και περιφερειακή οικονομία και κοινωνία.

Το Τμήμα οργανώνει για το επόμενο έτος διεθνές μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, εστιάζοντας στο 'Shipping and Port Management', ενώ το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών δέχεται ήδη πτυχιούχους που ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν στην εφαρμοσμένη επιστημονική έρευνα.

Οι σπουδές στο Τμήμα υλοποιούνται από υψηλής ποιότητας διεπιστημονική ομάδα μελών ΔΕΠ, με διεθνείς ακαδημαϊκές, ερευνητικές και επαγγελματικές εμπειρίες και δράσεις, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Διεθνείς Συνεργασίες και Επιστημονική Εξωστρέφεια

Η ανάπτυξη επίκαιρης και πρωτοπόρου επιστημονικής έρευνας διεθνούς επιπέδου και η αξιοποίηση αντίστοιχων συνεργειών με άλλες ερευνητικές ομάδες και ιδρύματα είναι από τους κεντρικούς στόχους του Τμήματος. Είναι σε εξέλιξη συστηματικές εξωστρεφείς και διεθνοποιημένες δραστηριότητες συνεργασίας με ακαδημαϊκά ιδρύματα αναγνωρισμένου κύρους, για την προαγωγή ακαδημαϊκών και ερευνητικών συνεργασιών και την κινητικότητα του προσωπικού και των φοιτητών, όπως, ενδεικτικά, στη Βρετανία (University of Bath, Plymouth University Business School, Newcastle University), Γαλλία (Audencia Nantes Business School), Ολλανδία (Erasmus University Rotterdam), Βέλγιο (University of Brussels, University of Antwerp), Δανία (Copenhagen Business School), Κύπρο (Cyprus University of Technology), Σαουδική Αραβία (Qassim University Business School) και Κίνα (Shanghai Maritime University). Επίσης, το Τμήμα συμμετέχει στο δυναμικό πρόγραμμα του ευρωπαϊκού δικτύου πανεπιστημίων CIVIS (<https://civis.eu>), όπου το ΕΚΠΑ κατέχει ηγετικό ιδρυτικό ρόλο.

Οι διεθνείς συνεργασίες και τα έργα του Τμήματος υποστηρίζονται αποτελεσματικά από το πρόγραμμα σπουδών, τα ερευνητικά εργαστήρια, τον σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό και τις κτιριακές υποδομές, με στόχο την:

- υποστήριξη διοικητικών αποφάσεων ναυτιλιακών και λιμενικών επιχειρήσεων
- ανάπτυξη νέων τεχνολογικών εφαρμογών σε ναυτιλία και λιμένες
- ανάλυση ποσοτικών δεδομένων των διεθνών αγορών ναυτιλίας, ενέργειας και προϊόντων
- ενσωμάτωση καινοτομιών σε εφοδιαστική αλυσίδα και συνδυασμένες μεταφορές
- ενίσχυση της γαλάζιας οικονομίας, θαλάσσιου περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης.

Για την ανάπτυξη των εφαρμοσμένων ερευνητικών του δράσεων και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, το Τμήμα δραστηριοποιείται στην ανάληψη ερευνητικών προγραμμάτων και έργων που παρέχουν δυνατότητες χρηματοδότησης από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους. Το Τμήμα επίσης οργανώνει τακτικά σεμινάρια δια βίου μάθησης, καθώς και εξειδικευμένα συνέδρια, ημερίδες και συναφείς επιστημονικές δράσεις, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών της ναυτιλιακής επιχειρηματικότητας.

Προοπτικές Αποφοίτων Τμήματος ΔΙΛΙΝ

Οι σπουδές στο Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας του ΕΚΠΑ αποσκοπούν στον εφοδιασμό των φοιτητών και φοιτητριών με καινοτόμες διεπιστημονικές γνώσεις, ακαδημαϊκά προσόντα, πρακτικές ικανότητες και σύγχρονες δεξιότητες, απαραίτητες για την απρόσκοπτη ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον των επιχειρήσεων και της οικονομίας, την αποτελεσματική διαχείριση κρίσιμων θεμάτων και τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων σε έντονα ανταγωνιστικούς τομείς, όπως είναι η διεθνής ναυτιλία.

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν να εργαστούν ως στελέχη σε θέσεις διοίκησης επιχειρήσεων, οργανισμών και οικονομικών μονάδων που δραστηριοποιούνται στον χώρο της διεθνούς ναυτιλιακής επιχειρηματικότητας, μεταξύ άλλων, σε ναυτιλιακές εταιρίες, λιμενικούς φορείς, ναυλώσεις, ναυτασφαλίσεις, ναυτιλιακή μεσιτεία και πρακτόρευση, ναυπηγικές μονάδες, παράκτια βιομηχανία, χρηματοοικονομική διοίκηση, χρηματοπιστωτικούς φορείς, εφοδιαστική αλυσίδα και logistics, συνδυασμένες μεταφορές, τεχνολογία, περιβάλλον, ενέργεια, συμβουλευτικές υπηρεσίες και λοιπούς εξειδικευμένους οργανισμούς.

Καθώς η χώρα κατέχει ηγετική θέση στη διεθνή ναυτιλία, το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας στηρίζει τη διαχρονική ναυτική παράδοση και, παράλληλα, εμπλουτίζει τις ακαδημαϊκές επιλογές των υποψηφίων με ένα πρωτοποριακό και διαφοροποιημένο πρόγραμμα ναυτιλιακών σπουδών.